

Японські народні легенди та перекази про водні об'єкти

Ірина БАТЮК

Багато народів у своїх національних міфологіях та фольклорних творах обожнювали сонце, місяць, зірки і гори, а також інші могутні сили природи. Японці в додаток до цього описували красу червоних квітів азалій і вогні богів, білий сніг гори Фудзі та красу місяця в нічному небі¹. Можна сказати, що японські легенди надзвичайно поетичні. Жителі Японії, які схилилися перед величчю гори Фудзі, склали також чарівні легенди про найменших і непомітних її мешканців – метеликів. У цих та інших легендах одухотворено дерева, квіти, комах, виражено шанобливе до них ставлення, а одночасно дбайливо й наполегливо проявляється божественна велич природи.

Фольклорних творів, які прийнято називати народними легендами та переказами, в японській усній традиції незліченна кількість. Вони вражають читача тематичним діапазоном і контрастами. На їх означення в японській фольклористиці прийнято використовувати терміни *densetsu* – «легенда» і *sekenbanashi* – «переказ». Відповідно на окреслення інших оповідних фольклорних жанрів вживають такі поняття: *mukashibanashi* «казка», *douwa* «оповідь (казка) для дітей», *minwa* «народна казка», *shinwa* «міф».

Віра в духів, демонів глибоко вкоренилася в японському фольклорі протягом усієї історії. Вона тісно пов'язана з міфологією й «забобонами», що перейняті від японського синто, а також від буддизму й даосизму, які були завезені до Японії з Китаю та Індії. Часто у легендах присутні герої-тварини, які мають надприродну силу і можуть перетворюватися на будь-кого. Це стосується, наприклад, зміїв і драконів, що можна побачити у легенді «Онсен Тота». Багато легендарних мотивів про ці істоти є запозиченими з Китаю, Кореї та Індії. До речі, на стиль японського дракона помітно вплинув його китайський образ.

Подібно до інших азійських, більшість японських драконів і зміїв є водними божествами, яких зазвичай зображають як великих, безкрилих, зміїних істот із пазуристими стопами². Так, в одній із поданих нижче легенд зображене одне з таких міфічних чудовиськ – багатоніжка. У фольклорних творах поширені розповіді про людей, котрі перетворилися на зміїв після смерті через погані справи, які чинили за життя. У легендах також часто трапляються мотиви про перетворення жінки у змію. Існує чимало сюжетів, де люди відроджуються після смерті в образі змія, особливо коли хочуть помститися за протиправні вчинки. Образ месника в японській міфології та фольклорі, як правило, вважається героїчним. Також прикметно, що змія в японській традиції не завжди є символом зла. Дуже часто вона символізує безмежне кохання.

¹ Ильина Н., Юрьева О. Японская мифология. Энциклопедия. – Санкт-Петербург, 2007. – С. 464.

² Norman A. Rubin. Ghosts, Demons and Spirits in Japanese Lore // <http://www.asianart.com/articles/rubin/>

Легенди, які подаємо в нашій публікації, об'єднані спільною темою водної стихії. Джерела і криниці є архетипними символами життя, процвітання та енергії японського народу. Підземні джерела, котрі дають життя, мали для їхніх навколишніх мешканців релігійне значення. Криниці та джерела, що, по суті, є одним і тим самим, – це місця, де вода виринає на поверхню. Саме вона згодом наповнювала джерела, басейни, фонтани. До них типологічно також належать озера та ріки – водні резервуари, що мають божественне походження і пов'язані з певними богами.

Так, у легенді «Непересихаюча криниця» розповідається про сосну, завдяки корінню якої у колодязі не меншало води. Цей дендрологічний символ можна розглядати як образ Світового Дерева³. Міфи про колодязі, біля яких є одне чи декілька дерев, що також виконують свою сакральну функцію, наявні у кельтській, ефіопській міфологіях і міфології майя. Тут варто згадати і образ Дерева Життя з Біблії. Світове дерево наче пов'язує людський і надприродний світи. Вода ж дуже часто є символом Великої Матері, яка дає життя всьому суццюму.

Дібрані для публікації народні легенди та перекази про водні об'єкти в оригінальних джерелах подаються, як правило, японською літературною мовою. Але серед них трапляються фольклорні твори, у яких вжито діалект. Наприклад, у легендах «Розповідь про те, як зупинилася вода у Юда» та «Струмок Ойородзугороші», «Вода феодала», «Непересихаюча криниця» натрапляємо на мовні одиниці хіросімського діалекту, що становило певні труднощі при перекладі на українську мову.

1. Розповідь про те, як зупинилася вода у Юда

У старому селі Такада було місце, що називалося Юда. Це була мальовнича місцина, що простягалася вздовж морського узбережжя, яке омивалося течією Цукумо. А крім того, воно слугувало головною артерією сполучення сусідніх сіл. Якщо пройти від берега вглиб приблизно на двадцять метрів, то можна було натрапити на невисоку скелясту місцевість, серед якої стрімко пробігав жвавий струмок із прохолодною та чистою водою.

Цю історію розповів житель Такада пан Фукуда Джюнсо (1907 року народження), яку ще дитиною почув від свого батька (Фукуди Ікічі 1877 року народження).

«В давнину на Юда не було прохолодної води, а тік лише окріп. Селяни дбайливо ставилися до нього. Набрану воду не витрачали вдома намарно, а доливали до чаю і використовували для приготування їжі.

Проте одного дня узбіччям дороги здалеку йшла жінка з дитиною. Кажуть, що вона випрала у цій воді пелюшки та брудні речі. Після цього несподівано гаряча вода зовсім перестала текти, а замість неї полилася холодна. Жінка здивувалася і чимдуж помчала з дитиною геть, боячись, що селяни розсердяться на неї».

Почувши цю розповідь, Джюнсо сказав батькові:

– Треба було її спіймати і покарати!

Проте батько голосно його висварив, сказавши:

– Не говори таких дурниць! Ця розповідь не про те, що слід засуджувати жінку за скоєне. Та й поважні мешканці села казали:

– Потрібно шанобливо ставитися до речей, якими всі користуються, до будинків, у яких перебувають, і до всього іншого. Якщо цього не робити, то всі зазнають великих втрат.

Так мене повчали селяни».

Джюнсо стверджував, що хоча йому уже за дев'яносто, але він і досі пам'ятає, яким страшним і розлюченим був тоді вираз обличчя його батька.

Записав Тайгі Масао від Фукуда Джюнсо, 1907 р. н., почув від свого батька, Фукуди Ікічі, 1877 р. н. // <http://setouki.web.infoseek.co.jp/enoukouiki/hurusato/hurusatonominwa/P40-P41.htm>

2. Непересихаюча криниця⁴

У давнину в околиці, яка ще називалася Акі, жив великий феодал. Його справи йшли чудово. У нього були повні комори рису, солі та одягу. І людей приходило до нього багато. Тому й казали, що помічників та слуг у феодала було стільки, що й не перелічити.

³ Varner, Gary R. Sacred wells: a study in the history, meaning and mythology of holy wells & waters. – New York, 2009. – P. 188.

⁴ Karezu ido.

Навіть миття рису було великою справою. Потрібно було набирати багато води. Зазвичай, коли сім'я з трьох або п'яти осіб трохи черпала воду, то їхня криниця швидко пересихала, але та, якою користувався феодал, була невичерпною. Це була така криниця, з якої скільки б не черпали, вода у ній ніколи не зникала. Криниця не тільки не міліла, але й вода її була дзеркально чистою, смачною, і коли її куштували, то на душі ставало веселіше. Чи була вода в чиемусь домі, чи її не було, але частенько траплялося, що за нею ходили до криниці феодала.

І ще однією дивиною було те, що поблизу криниці росла красива сосна, наче виписана з картини. Ця сосна не належала до тих, що ростуть будь-де в горах і садах. І як би не було важко, якою холодною не була б зима, проте в усіх на душі ставало легше, коли споглядали сосну, набираючи воду. Через це навколо криниці феодала юрмилося багато людей, летіли бризки і чутно було плюскіт прозорої води.

Спливло трохи часу. Один допитливий чоловік захотів дізнатися секрет цієї таємничої криниці. Він вирішив спробувати дістатися дна. І таки почав потроху спускатися. Не було ніякої дивини, що стіни криниці були викладені камінням. Але після того, як чоловік спустився на дно, то побачив, що потрапив у велику залу з кам'яними стінами, мов тенетами, переплетеними корінням сосни.

Кажуть, що після цього чоловік зрозумів таємницю непересихаючої криниці⁵.

Перекладено зі збірника «Легенди міста Сето» (1988) // <http://hiroshima.cool.ne.jp/yan-w/minwa.htm>

3. Вода феодала⁶

У сиву давнину була гора Охіра. Зараз це місце знаходиться біля підніжжя гори Ода, де протікає Небесна ріка⁷, і зветься воно Цуе. Був там струмок дзеркальної чистоти, що називався «Вода феодала». Навесні він віддзеркалював красу гірської сакури, восени – жовтогаряче листя дерев. Це справді був чудовий струмок.

Завдяки благословенню гори Охіра струмок тік жваво, даючи подорожнім можливість втамувати спрагу. Зі струмка поллобляли пити діти, оскільки він знаходився недалеко від Хіросімського тракту, яким ходила челядь. Його оточував ліс, у якому росли ясени. І там завжди юрмилося багато людей.

У тринадцятому році Шьова (1938) струмок спіткала така доля: його прикопали до ставка Шьова. Вода, що б'є з нього, і зараз виривається на поверхню світло-голубим струменем, підтримує рівень води у ставку і зрошує рисові поля Цуе.

Про цей струмок розповідають таку легенду. Я чув її від чоловіка, котрий жив на полі, недалеко від «Води феодала».

Вона сягає ще того часу, коли в Цуе правив феодал Асано. Селяни захотіли пригостити його водою. І стали вони по всьому Цуе шукати найсмачнішу воду. Але ж її смак важко відрізнити. Роздумуючи над тим, як краще це зробити, спробували зважити воду, і вирішили, що кращою буде та, яка найлегша.

Селяни взяли свої відра і ходили по місцях за доброю водою. Потім зібрали усі повні відра разом. Переважили їх силу-силенну, проте найлегшою виявилася вода зі струмка, що впадав в Небесну ріку.

Відтоді стали вважати найсмачнішою в Цуе воду зі струмка Небесної ріки, котрою пригостили феодала. І з цього часу цей струмок стали називали «Вода феодала».

Перекладено з книги «Друга збірка легенд міста Сето» (1988) // <http://hiroshima.cool.ne.jp/yan-w/minwa.htm>

4. Онсен Тота⁸

У сиву давнину було озеро Шінтачіхейя, але воно пересохло, і на його місці утворилося болото. Ця оповідь сягає часів, коли ще ходили головною дорогою Ошю, що пролягала біля підніжжя гори Дайсаку.

⁵ Ця криниця і досі існує у місті Куросе на вулиці Цуекамідзьо (черпати з нього воду зараз важко). Со-сну було зрубано під час Другої світової війни, оскільки вона кидала тінь на землю, що була потрібна для засіву.

⁶ Tonosan-no mizu.

⁷ Sorakawa.

⁸ Тавара Тота – це герой, котрий жив у десятому столітті (період Хейан) у префектурі Точігі. Його дитячим ім'ям було Фуджівара Хідесато. Перебував на службі в імператора Судзаку. Разом із Тайрано Садаморі брав участь у придушенні повстання під проводом Тайрано Масакадо.

Зараз це місце знаходиться поблизу молодшої школи Ідзака за два чьо⁹ вгору по ріці Ака¹⁰. Мало-помалу ширина ріки звужилася, і найвужче місце стали називати «Мис ріки». Ні з того ні з сього з'явився величезний змії і ліг на ріку, замінивши своїм тілом міст.

Селяни і мандрівники, що проходили там, побачивши величезного змія, дуже дивувалися. Більше того, люди почали боятися і перестали наближатися до цих місць.

Проте одного дня проходив хлопець-молодець із луком і спокійнісінько ступив на спину змія. Він перейшов на протилежний бік ріки. Тільки зробив це, як раптом змії обернувся на вродливу царівну.

– Здоров самурає!

– Мене звати Тавара Тота, – відповів самурай. Коли придивився до дівчини, то побачив, що з виду їй даси не більше двадцяти літ. Перед ним стояла дівчина неземної краси, таємнича та сліпуча.

– Я не пригадую, щоб ми раніше з вами зустрічалися. Хто ви? – запитав Тота.

Дівчина підійшла і промовила тихим голосом:

– Це правда, що ви мене не знаєте... Я змії, котрий зустрівся вам на мисі ріки Ака.

– Чому ж ти змінила свій вигляд і прийшла? – запитав Тота.

– Ще в сиву давнину від появи Японії я жила в озері Шінтацу. А коли воно зовсім пересохло, і на його місці зробили рисові та звичайні поля, мені вдалося утекти до підніжжя гори Осаку, що називалося Коморісава, і жити там разом зі своїми дітьми. Проте від часу правління імператора Шьому (756 рік) в околицях ріки Сурікамі з'явилася багатоніжка¹¹. Вона пройшла повз гору Катакура вздовж ріки Йоші, щоб пожертви моїх дітей. Вода у ріці стала червоною від їхньої крові. Через те її називають ріка Ака. Я хотіла знищити зловісну багатоніжку будь-яким чином, але це не було мені під силу. Я зміркувала: на це здатна лише людина з надзвичайними здібностями, тому чекала, перекинувшись на змія», – просила вона плачучи.

Від початку до кінця Тота мовчки слухав. «Якщо я визнаю невдачі, то зганьблю свій рід на всі наступні покоління. Але благословіння богів і здобута протягом довгого часу військова майстерність обов'язково відкриють мені шлях». Приймавши рішення, самурай відповів:

– Зрозумів. Протягом сьогоднішнього вечора дозвольте показати вам, як я знищу багатоніжку.

Дівчина невимовно зраділа і простягла йому три стріли.

– Я зробила їх на Отруйному болоті, яке утворилося від моїх сліз і крові. Будь ласка, якось зупиніть цими стрілами ту жахливу багатоніжку, – сказавши це, дівчина зникла, наче розчинилась у повітрі.

Тота відразу переодягнувся. Він почепив меч, що перейшов йому у спадок, в одну руку взяв великий лук шігето¹², котрого не подужає зігнути й п'ять чоловік, а в іншу – три великі стріли, що були товстішими за зв'язку з п'ятнадцяти стріл і втричі довгими за звичайні, та й попрямував до гори Тера, що була по праву руку від болота храму Тенно.

Настав вечір. Самурай стояв на місці для стрільби, стечаючи за горою Катакура. Аж ось почало яскраво блискати. Подув сирий вітер повз гору Осаку, і раптово почалася сильна злива.

Коли подивився на вершину гори, то на ній стало так світло, наче запалали тисячі смолоскипів. Раптом пішов гул від дрижання гір, затремтіли долини. Це було раптове вторгнення бога Грому з храму Тенно.

Проте незважаючи на грозу та сильний вітер, Тота зачався, напнув стрілу на тятиву і чекав приходу багатоніжки. Вона наближалася, піднімаючись кручами онсену Анано та ріки Йоші. Під нею двиготіла земля.

Тота визначив місце, куди би точно долетіла стріла, щосили натягнув тятиву і вистрелив, взявши за ціль чоло багатоніжки. Але стріла легко зламалася і відлетіла.

Тоді Тота взяв другу стрілу, натягнув тятиву, вклавши у це всю свою душу і серце. Вона полетіла зі свистом. Але і ця також повернула назад, не зачепивши багатоніжки.

Тота був загнаний у глухий кут. Остання стріла... Як тільки помолився: «О великий Боже Лука й Стрілі, я чекаю на твою допомогу проти ворога», сталося диво: з мушлі, що була на скелі, униз полетів тенгу¹³.

⁹ Чьо – японська міра довжини. 1 чьо = 100 метрів.

¹⁰ Akagawa – ріка Ака або Червона ріка.

¹¹ Багатоніжка.

¹² Шігето – вид довгого лука, відомого з «Повісті про дім Тайра», який використовували самураї.

¹³ Тенгу (япон. «Небесна собака») – містичне створіння японської міфології. Воно має вигляд чоловіка високого зросту з червоним обличчям, довгим носом і крилами. Володіє надприродною силою.

– Тота, цілсья в око багатоніжки, – промовив він.

Заручившись підтримкою богів, Тота натягнув тятиву і пустив зі свистом стрілу. Вона прицільно влучила в око багатоніжки.

І в цю мить бог Грому храму Тенно відразу втихомирився.

Чи багатоніжка випустила дух? Коли оглянув околиці, побачив, що вона лежала вздовж, витягнувши тіло від гори Катакура до гори Муджіна.

Наступного ранку після минулої бурі дерева та зелень на горі Осаку швидко почали відновлюватися. На яскраво-зелену молоду траву, сезонні квіти, гриби, метелики – на всі божі створіння посилав сонячні зайчики водоспад, що весело протікав немовби танцюючи.

– Завдяки тобі вдалося втілити моє давнє бажання помсти. Для мене нема нічого кращого, – від щирого серця промовила дівчина і в знак подяки простягла тисячу золотих, тисячу лакованих та тисячу світло-червоних листів.

Тота сказав:

– Цього разу я показав військову міць свого роду, захистив свою честь, тому більше мені нічого не потрібно. Я не прийму подарунка.

Дівчина задумалася над тим, як би то краще було віддячити. Важко було визначитися, але вона вирішила запросити його на онсен, сказавши таке:

– Одного разу біля селища Сабако важко захворів син дванадцятого імператора Японії Кейко, принц Ямато Такеру, коли придушував ворогів зі Сходу. Кажуть, він викупався в онсені Сабако (тепер його назва записується іншими ієрогліфами), і негайно видужав. У ньому б'є цілоще джерело. Я проведу тебе туди. Ходімо.

На це Тота їй відповів:

– Не личить мені мити своє тіло, забруднене від крові багатоніжки, в онсені Сабако, де колись приймав купіль Ямато Такеру.

Дівчина зніжковіла. Через те вона вирішила порадитися з принцесою палацу Дракона.

Принцеса дуже зраділа, що Тота усунув перешкоду з гори Дайсаку, тому звеліла:

– Нехай попере одяг, забруднений кров'ю багатоніжки в струмку, що тече на північ від онсену Сабако.

Совість Тота не дозволила йому вкотре відмовитися від такої люб'язності, тому він погодився і зробив так, як йому сказали. Коли прав у струмку брудний одяг, холодна джерельна вода поступово ставала теплою, аж поки не забив онсен.

Тота прошепотів:

– Бувають же такі дива на світі.

І насолоджуючись онсеном, знімав утому від учорашньої лютої боротьби.

На тому кінець.

Записано від Сано Кен, 71 рік // <http://iizaka.com/contents/imatomukasi/fujitayu.html>

5. Онсен Оленяти¹⁴

В районі Ейбара міста Нагао є невеличкий онсен, який називається Шіканоко. Це є тихий онсен, оточений зеленими горами, полями та садами, тому зараз сюди приїжджає багато людей із Осаки та Кобе, котрим набрид гамір великого міста. Про цей онсен є така легенда.

Якось однієї осені у ближніх горах гралися плодами дерев оленця та оленя. Раптом з'явився великий ведмідь, напав на малечу і вкусив його за ніжку. Оленця намагалася захистити дитину, але ведмідь вкусив її за груди, чим завдав важкого поранення.

У цей час у горах поблизу почувся постріл із мисливської рушниці, ведмідь запанікував і втік. Оленя відбулося незначними травмами, але від болю рани і переляку у нього полилися сльози. Тоді мати-олениха підійшла і промовила лагідним голосом:

– Заспокойся. Мама зробить так, щоб зажило, – і пішла з ним похитуючись. З рани на грудях у неї струменіла багряна кров.

Задихаючись спустилися в долину. Коли підійшли до місця, де бив струмок, олениха звернулася до оленяти:

– Потрібно промити цією водою рану декілька разів. Обов'язково допоможе.

Сказавши це, на тому ж місці впала на коліна і тихо пішла з життя. Оленя стояло біля померлої оленихи і лило на ноги воду так, як вона його навчила. Проте від великої зажури плакало мекаючи.

¹⁴ Shikanoko onsen.

Це почули селяни, поспівчували оленяті і поблизу струмка викопали могилу для його матері. Від такого дитячого розпачу не загоїлась би рана, але селяни дбайливо доглядали за оленям, і рана зажила.

Після того, як оленя пішло від селян, вони спробували води з джерела і зрозуміли, що вода лікує від різних хвороб і корисна для тіла. Тому набирали її ще й для купелі. Відтоді почали називати це місце долиною Шіканоко, де зараз починається онсен Шіканоко.

Прекладено з книги «Місцевий фольклор: Кобе».

6. Тисяча водоспадів і тисяча діжок¹⁵

На півдорозі від затоки Койо до берега Такасу є місце, котре називають «Три камені». Тепер воно знаходиться поблизу підприємства з утилізації «Фукада». Назва цього місця походить від того, що в давнину на березі моря лежало три камені. Кажуть, що позаду них був потужний водоспад, басейн якого досягав розмірів великої діжі. Називався він Тисячею водоспадів і тисяча діжок.

«Тисяча водоспадів і тисяча діжок» текли собі роками, століттями, і ніхто й не відав про них. Сила води обтесала верхню скелю так, що у ній утворилася канава. Висота водоспаду сягала десяти метрів, навколо були великі зарості, не було й дороги для людей, а тільки пробігали там лисиці та ласиці. Проте кажуть, що той водоспад і його басейн знайшов ледар, котрий жив біля затоки Койо.

Кожного дня він ходив рибалити, гуляти в гори і жив із плодів дерев, риби і мушель, котрі сам діставав. Одного дня, спускаючись із берега «Трьох каменів» у ліс, він почув шум води. Коли він пройшов ще далі, то перед ним відкрилася галявина, у глибині якої був водоспад і його басейн. Шум води долинав звідти.

– Ось вирощу рис, використовуючи цю воду, та й здивую же людей Койо, – подумав.

Кожного дня він ходив до басейну водоспаду, аж поки не розбив рисове поле. Весною засіяв і чекав, доки рис достигне. Води було вдосталь. Через те, що рисове поле оточував ліс, воно було добре захищене від посухи й тайфунів. Коли настала осінь, рис дав тут кращий урожай, ніж деінде.

Люди здивувалися, коли побачили, як човном до затоки Койо повертався чоловік, якого називали ледарем і який віз на човні гарний достиглий рис. А коли почули, чому зібрав такий гарний врожай, ще більше здивувалися. Тоді було вирішено усім піти подивитися на водоспад, і чоловік повів усіх на те місце. Спочатку йшли берегом, далі рухалися лісом, щоби перевірити, чи дійсно там був басейн водоспаду. Аж ось вони побачили могутній повноводий водоспад і басейн із тисячі діжок, і всі захоплено вигукнули:

– О, це чудово!

Відтоді стали називати цей водоспад та його басейн Тисячею водоспадів і тисячею діжок.

Записано від Такемото Терую, місто Етаджіма, префектура Хіросіма.

7. Струмочок «Вбивства Ойородзу»¹⁶

У місці, що називалося Кюдакатамураджішінгу, жила самотня добра жінка. Кожного дня вона долала відстань у півлі¹⁷ до свого поля і працювала, носячи туди і назад на спині важку ношу.

Проте одного дня вона не повернулася навіть тоді, коли стемніло. Сусіди почали хвилюватися:

– Що ж з нею сталося?

– Може, в море впала?

– Або ж від раптової слабкості десь знепритомніла?

Далі люди поділилися на тих, хто оглядатиме сушу, а хто – море. Усі шукали, але нікого не знайшли.

Наступного дня, коли прийшли на поле Ойородзу, то побачили стару корзину.

– Вона не могла далеко відійти.

¹⁵ Sen no take sen no tarai.

¹⁶ «Oyorozugoroshi» izumi.

¹⁷ Приблизно два кілометри.

І знову всі поділилися і стали обшукувати околиці. Аж ось знайшли її померлою біля гірського струмка. Провели обряд спалення так, як велів звичай, але таки не знали, чому вона померла.

– Може, це була раптова смерть?

– Може, її укусила мамуші (японська отруйна змія), і отрута поширилася тілом.

– Та ні. Мабуть, коли вона пила воду, проковтнула п'явку, яка випила її кров.

Усі висували свої гіпотези, але правди ніхто не знав.

Незабаром струмок, де померла Ойородзу, стали називати Струмком убивства Ойородзу.

А зараз достатньо сказати «Вбивство Ойородзу», і відразу стане зрозуміло, про який струмок ідеться. І яким би посушливим не був рік, жодного разу не траплялося, щоб вода у струмку пересихала. Можливо, дух цієї доброї жінки Ойородзу у віддяку за те, що селяни добре справили поховальний обряд, оберігає струмок.

Записано від Фукуда Джюно, місто Номі, префектури Хіросіма.

8. Онсен ревнощів¹⁸

У давнину була одна жінка, котра дізналася, що її чоловік має коханку. Вона вбила коханку, а тіло її втопила у глибокому онсені, разом заподіявши й собі смерть у тому ж онсені.

З часом, коли молоді красуні підходили до онсену, вода у ньому починала сильно закипати, через те його стали називати «Онсен Ревнощів», і там побудували синтоїстський храм Ревнощів.

Із плином часу легендарний онсен пересох, але позаду нього викопали новий. Дотепер залишилися лише торії¹⁹ від храму Уванарі.

Матеріал зібralи працівники рьокану²⁰ «Мотою рюсенкаку» міста Кобе префектури Хього // <http://ryuusenkaku.jp/legend/03.html#uwanariyu>

9. Безводна ріка Цусу

У районі Цусу протікає ріка Цусу, яка несе свої води під землю і через те не завжди в ній є вода. Про це розповідає одна легенда.

Це відбувалося одного спекотного дня в давнину. Мандрівний буддистський священик, обливаючись потом, підійшов до ріки Цусу.

Саме у цей час одна бабуся черпала воду поблизу ріки. Священик попросив:

– Бабусю, чи не могли би ви дати напитися мені води.

Але та йому відрізала:

– Я не можу таку цінну воду переводити на зовсім незнайомого подорожнього.

Священикові не залишалося нічого іншого робити, як податися на захід.

Він наблизився до ріки Акафучі, проте в ній не було ані краплі води. Ріка цілком висохла. Буддистський священик розчарувався. Аж ось на допомогу йому прийшла жінка, в якій він також попросив води. Тоді вона сказала:

– На жаль, тут води нема.

Проте вона поспіхом пішла до ріки Цусу, набрала досить води в невеликий дерев'яний кухоль і повернулася. Після цього сказала:

– Пийте досхочу, – і подала кухоль.

Священик, змочивши горло холодною водою, весело від щирого серця сказав:

– Хоча у ріці на сході і тече вода, але коли я попросив напитися, мені відмовили. У цій ріці Акафучі немає води, і я поставив вас у незручне становище своїм проханням, але, незважаючи на це, ви гарно повелися зі мною, – так подякувавши, подорожній подався на захід.

Наступного ранку, коли жінка поглянула на ріку Акафучі, то сталося диво – у ній текла чиста вода. Жінка, здивувавшись, поспіхом пішла до ріки Цусу. Кажуть, що у ній вода зникла, і ріка зовсім пересохла.

Перекладено з книги «Казки рідного міста» // <http://city.fuji.shizuoka.jp/lp/page000004700/lpg000004647.htm>

¹⁸ Uwanari yu.

¹⁹ Торії – ворота перед синтоїстськими святилищами.

²⁰ Рьокан – готель у японському стилі.